

scriptura fideijsor se obligat, ut fideijsor, ac debitor principalis: nam si fessorum in alia scriptura se sic obligaret, solam fideijsor rationem haberet. Quod docent 14. soni mutos referens conc. 58. num. 4. lib. 3. Oreg. cap. 1. 17. verb. principaleme tit. 18. p. 3. Guitier. de pravitate. 1. p. c. 23. n. 8. & 11. ubi & alios refert. Qui quidem duplex calus factis placet, quamvis Molina loco paulo ante allegato tenetur, sive in eadem scriptura, sive postea in alia fideijsor se obliget, ut debitor principalis, eum obligari tamquam principalem, & ideo convenit posse non facta prius exclusio ne honorum debitoris principalis: quia cum renunciant authenticis concedenti hoc beneficium, habetur tamquam debitor principalis, ut diximus in priori casu. At in hoc calu virtute remunctor autenticus illi, quod fatus est. Sed hoc minime credo tamquam adhuc communis Glosa, & aliorum Doctorum doctrine: sed dicendum est, ut requiri ad hoc vel expressam illius beneficij renunciacionem, juxta priorem casum: vel in eadem scriptura consuetu tamquam debitor principalis, iuxta posteriorē causam.

¶ Tandem censibus obliquis tamquam principalis, si fideijsionis illi accedit iuramentum, quod iuramento ea virtus insit, ut actus alias iritos valere faciat ex modo, que valere poterit, ut ex multis probat Guitier. de iurament. part. 2. cap. 2. num. 3. & duplicit sequuntur. Et ideo hanc partem sufficiunt multi, quos referunt, & sequuntur Duenas reg. 335. limitat. 20. Guitier. de iuram. 1. part. cap. 23. num. 27. Mandibulus. & Manuel praed. num. allegati. Quamvis sit facilius probabile non sufficere iuramentum: quod tenet Caviari. de past. 1. part. §. 4. num. 4. & multilateralis, quos refert Duenas, & Scraptia. de privilegiis. iuram. prislige. 90. a num. 1. usque ad 11. re hac late disputata, dicit posse utramque sententiam facile sustineri, & rationes prioris sententiae solvit.

¶ Hinc denum obliuendam, laicum clerici, aut religiosi fideijsioris convenientiam esse coram iudice faciliari, quamvis principals coram eo conveniri nequeat, ut optimè tradidit Abbas cap. ad referent. num. 2. de iuramentis. & de Alexander de Novo, num. 11. Anton. Romanus, Archidiaconus. Baldus, quos refert, & sequitur Adductor ad Abbatem, ibi, verb. seculari. Et ratus est, quia exceptio competens principali ratione perlonge, non transire in fideijsorum, ut optimè tradit Glosa. communiter recepta est de replicat. finali verb. fideijsioribus, & Dynus reg. privilegium 7. numer. 2. de reg. sur. in 6. Privilegium enim personale, non transit ad tertium, sed personam sequitur, cum eaque extinguatur, ut habetur end. regul. privilegium. At privilegium exemptionis à foro seculari competit clericis ratione personae: & ideo ejus fideijsor cojuvari non potest.

C A P U T X X X I I .

Quando religiosus transit licet ab una religione in alteram, vel ad Episcopatum, aut ad aliud beneficium, ad quem pertineant bona, quae prius acquisierat, vel in posterum acquirat.

S U M M A R I U M .

Quot questiones disputande sint, num. 1. Transitus de una religione in aliam quicunque fieri possit, num. 2.

Quando religiosus transit licet ex uno ordine ad alium, & ut ergo ex successori capax bona post transiitum acquisita utrius monasterii sunt, num. 3.

An bona in priori monasterio acquisita, transferatur queque in posterius, vel in Ecclesiam, quando religiosus transferat ad Episcopatum? Refertur duplex sententia cum suis iurisprudentibus a num. 11. usque ad 7.

Explicatur sententia anterior, num. 8.

Ad quod monasterium pertinente bona, qui post ingressum, vel ante professionem in posteriore monasterio, hic acquisivit, num. 9.

An bona, quae religiosus hic in ingressu donaverat priori monasterio, vel alius donarunt contemplatione ejus ingressus, & transferantur in posterius, num. 10.

An quanto religiosus non voluntarie, sed necessitate constitueretur ad posterius monasterium, usus iurisbonorum, qui prius acquisierat, pertineant ad posterius? num. 11.

An de a modis data monasterio, si redenda posteriori, ad quod transiit? num. 12.

An transiit ad aliam religione posse secum defensit vestes, scripta, libros, & alias suppeditates, quae habeant numer. 12.

An possit secum defere patrum, quod ex beatitudine in priori monasterio habebat? num. 14.

An bona ad prius monasterium pertinente pro solo tempore vita huius monachii, pertineant ad posterius monasterium, ut quis testatus est de illis ante ingressum, vel gravatus ex post mortem restituere, vel institutus est eum conditione ut, absque liberis accedens restituit tertio, & et casus in quo ex profis-

ct. Socin. confil. 222. num. 3. à ver. quibus remanent non obstantibus, vol. 2. addens se nolle disputare, an sint reddenda quoad folium ultimorum, an etiam quoad proprietatem, Nicolaus de Ubaldis de sacrof. ab. instat. 2. p. ubi de successione regularium, nn. ult. Redon. de spoliis ecclesiast. q. 8. in princ. num. 79. & 80. Tapa. auct. ingredi. verb. sua c. 6. num. 10. de sacrofanti. eccl. dicens, live ab alto haec bona contemplatione ingrediens sint monasterio donata.

¶ Secundus sententia suffinet, bona priori monasterio acquista remanent apud illud quoad proprietatem: at quoad ultimumfructum pertinere ad posterius, dum monachus ille in eo xixerit, non religiosus ille posterius monasterio onerosus sit. Deducitur ex c. decess. 16. quod. 6. & c. si quis rapuerit 27. qn. 1. Et auctor. de sanctis. Episcop. & penit. Ex quibus textibus conflat ultimorum bonorum posteriori monasterio ratione alimentorum clavigendum esse. Arcta ita document. Specular. limitans si posterius monasterium sit inops, sit. ab statu monach. §. ultim. num. 10. q. 6. Hostiensis in summ. it. de clericis. conjug. paulo ante sur. verb. si cuius licentia, vel invitatio Bartol. Socin. confil. 51. num. 18. vol. 4. Anton. confil. 76. monachus quedam Mandib. in praxi signatur. grat. & translatio. p. colum. penit. verb. sed quare monachus Calderon. confil. 24. num. unir. posse post princip. de regularib. Ananias c. quod. 2. et. ad fin. de clericis. coniug. Redon. de nominationis rubri. de regia. ac pretalium nominis. faciend. verb. concessa verb. quid si monachus D. Antonius 3. p. tit. 16. c. 24. §. 3. Menach. limitans, quando posterius monasterium ell. inops, confil. 19. num. 22. vol. 2. Manuel. 99. regular. tom. 3. q. 2. art. 27. & 2. tom. sum. c. 31. num. 9. & 10. qui in hoc posteriori loco limitat, ut non corpus illudstus transferatur, sed sola illius pars, quae ad religiosi alimenta sufficiens ell.

¶ Ultima sententia (cui tamquam longe probabiliori accedo) ait universa bona priori monasterio acquista ratione religiosi remanent omnino apud illud, sive ad aliud monasterium diversi ordinis, sive ad Episcopatum translat. Probat primo ex auctor. de monach. §. si vero resiliens, ibi si vero reliquias monasterium, in quo converguntur habuerit, ad aliud translat. etiam si quidem eius substantia maneat, & venientur a priori monasterio, ubi abrenuntur hanc religios. Secundo, quia nulla iure probatur ea bona in prius monasterium sub conditione perseverantie in illud translata, quod est. quamvis enim in consequentiam personae proficiens, & accedens cum illa transferret, at translatio est aboluta, ac prolixus a futuro translationis persona eventu independens: quippe auctor. ingredi. C. de sacralibus Ecclesiis, abolitus dicitur, per professionem omnia bona proficiens dedicari monasterio. Quare hinc illo ad perfekte, & aboluti acquista ipsius monasterii privari non debet ob translatum religiosi ad aliud. Tertiò, quia cum posterius monasterium loco prioris subrogetur, illigite defervire, ac in posterum acquirere religiosus ille debeat, tamquam omnino a priori exceptus, posterioris est illum alien: nec onerosus monasterio dicitur, atriatus ipsi inservire, & acquirere. Et confirmatur, quippe patre universo alieni filii dati in adoptionem onere liberatur, illo in adoptantem translato, l. opera, ff. de adoption. Ergo similiter religiosus liber effectus a priori religiosi jugo per professionem in posteriori, et alio hoc posteriori alienus, nullus alimentorum expensus a priori petitis. Et ideo hanc sententiam dicit forsan illa evenit Lopus allegation. 61. quidam Franciscus eam teneat Joan. Andre. c. fin. num. 3. de regularib. & ibi Cardin. num. 2. qu. 4. Arcinus 1. si quis mibi 25. q. seruum, num. 2. ff. acq. hunc, idem Anch. regul. accep. tium, num. 11. opif. 6. de regal. iur. in 6. Archid. c. 1. num. univ. 17. 9. & ibi Bellamer. num. 1. Rosell. verb. religio. c. 12. Natura. confil. 18. num. 8. Angel. verb. monasterium. num. 6. Amil. verb. religio. num. 17. Monach. de arbitrio. lib. 2. centur. 5. cap. 456. & num. 13. usque ad 16. Mandib. confil. 712. num. 2. vol. 4. Vincent. Annibaldi. addat, ad confil. Mandib. 493. vol. 3. num. 1. verb. religio. Atque ita docent Abbas, Rosella, & Angel. ibidem, si religiosus hic ad Episcopatum translat.

¶ Quidam ex his DD. temperat hanc sententiam, ut intelligatur de bonis patrimonialibus acquisitis in priori monasterio: secus acquisitus propria religiosi industris. Hec enim posteriora tarentur in priori monasterio, cui religiosi si operae debentur, remanent. Sic Abbas, Rosella, Angelus, Amilia num. praed. allegatis.

¶ Secundo temperat, ut intelligatur de bonis religiosi cum persona translatibus tacite per professionem in monasterium: lecus autem de his, que tempore ingressus religiosus exprise monasterio donavit. Hec enim posteriora autem priori monasterio non auferenda. Ratio determinis est, quod priora translati in persona consequentiam, & subinde ab ejus perseverantia in religione pendeant: posteriora autem reda via, & independenter a persona. Sic Glosa. Card. & Natura allegari num. 4. Quam limitationem admittunt etiam Abbas, & Rosella ibidem relati cum hoc tempore, nisi contemplatione ingressus ea bona religiosus donavit: nunc enim ea quoque recuperabili posterius monasterium, tamquam cessante donationis causa. Addit autem Abbas ex conjecturis deducendum, quando contemplatione ingressus donata fuerint, ut quia ipso ingressus statu liberum, id est, ut dicitur l. i. ff. ed. rit. cui in diem, aut sub condicione reliqua libertas, esse servum ante illius dies, & conditionis adventum. Cum ergo hic sola professionis in posteriori redditus liber a priori, ante profes-

sonis emissionem reputabitur, ac religiosus prioris monasterii, & subinde illi acquireat. Quid aperte indicare omnes DD. num. precedenti allegati, dant ajunt religiosum hunc ante posterioris ordinis ingressum acquirere priori; nam ingressus dicitur quando prosector. Item, quia Joan. Andre. Card. Horio, num. tractat, allegati eam redundant rationem, cur ante posterioris ingressum acquireat priori, nempe, quia ante ingressum nondum est plene translatus. Quo? verum est ante professionem in posteriori; & in propriis terminis docent Ananias, Nov. ex num. 24. verf. 11. Et Mol. num. tractat, allegati, Manuel. q. regularium tom. 2. q. 79. art. 2. quamvis minus bene Card. Clem. 1. q. quia vero, num. 14. quiesc. 12. dicat esse secundi monasterii, in quo cuncta legitima licentia intravit.

10 Procedit etiam in bonis à religioso expressè donatis monasterio tempore ingressus in illud, quia eti. ea donatio tacitam in se imbibit conditionem habet; si professio sequatur, cuius intuitu confiter fa: at professio validam subiecta remaneat omnino irrevocabilis; eo quod implementa sit conditio, nec ullo iure probetur haberet tacitam per severitatem in ea professione conditionem. Atque hanc partem contra Audores allegatos num. 6. sufficiunt Aretio, l. s. quis n. 25. S. servos, num. 2. ff. de acquirent, hered. Nov. tenui. 4. tom. 24. verf. 11. de regulari. Alvarad. & Ascorante que loco allegati n. 3. Manuel. q. regular, tom. 2. q. 79. art. 2. Quare idem sentio ob cunctam rationem, ita quod quodammodo ea bona monasterio donata essent contemplatione ejus ingressus.

11 Non tamquam approbo quod Novar. & Manuel. ibidem addunt, dicentes possit secundum sententiam numero septimo allegatos sustinere, nempe, ut ususfructus eorum bonorum pertineat ad posterius monasterium totu: tempore vita religiosi, quando religiosus non voluntarius, sed coacte ob necessitatem, vel utilitatem publicam, aut valde magnam privatam auctoritate legitima in posterius monasterium transiret. Sed hoc non approbo, quia adhuc militat ratio ultima cum sua confirmatione numero 3. tradita, quia probavimus usumfructum hunc posteriori monasterio negandum. Praeterea, quia sibi imputare debet posterius monasterium voluntarie illum recipiens; nec necessitas haec, aut utilitas iure in illa bona perfecte acquisto privare illud debet.

12 Sed retenta adhuc sententia hac, specialis dubitatio ratio uestit in dote à monasterio data monasterio tempore ingressus; an ea post professionem legitimè transiret ad aliud monasterium, si hinc reddenda illa dols. Quidam affirmant, suidentque id per 4. l. s. quis. 57. ff. de jure dator, ubi sic habetur: ubi sibi debet, ubi morsu matriposita sunt. Item, quia illa dols datur accessori, ad personam, & sub tacita conditione, dum illa monialis in eo monasterio per severitatem, & fit resilienda, dum ea professio dilovitur per legitimam ad aliam religionem transiret. Sicut dos proper matrimonium carnale viro tradita, eam habet tacitam conditionem, ut eam matrimonio legitime sollicito reddenda. Et idem hanc partem dicit esse claram Barthol. Socinus conf. 222. numero 3. verf. sed in causa nostro, vol. 2. explicant etiam quo ad proprietatem; eadem absolute renet Baldus novell. de doce parte cap. 1. num. 10. explicant, sive monasterium nisi ejusdem, sive diversi ordinis. Tamen absoluti loquens authent. ingressi, verb. sua, cap. 6. num. 10. & idem tenet quodat noscari arde alimento quantitatim, Manuel 2. tom. summa cap. 31. numero 9. Verum jure optimo Novar. comment. 4. num. 24. verf. 11. de regulari, & Manuel. q. regular, tom. 2. quiesc. 79. art. 2. dicunt moniale transiret ex legitima licentia ad instantiam suam in aliud monasterium, non deturatum secum domet, quia solam tacitam conditionem habet, si professio sequatur, quia sequitur, remanet perpetuo ejus monasterio. Et constat non esse simile de dote data pro matrimonio carnali; quippe dislocata matrimonia per mortem viri, vel mulieris, tunc esse necessario resilienda, eo quod sola matrimonii tempore pertinet ad virum: at dislocata professione per mortem monialis, non resilienda pars parentium eius, cum eius dominum perpetuum in id monasterium transiret: si tamen posterius monasterium cogeretur illam admittere, tunc sensu à priori esse dote reddendam, cum non soleant moniales abesse dote admitti, nec imputanda sit voluntaria admissionis huius posteriori monasterio.

13 Hinc deducitur, religiosum hunc ad aliam religionem transirent nil posse secum deferre ex aquitatis priori monasterio, praeferat solas vettes, & has quidem ex tacita licentia: quippe concedens facultatem ad trasitus censetur concedere ad omnia, fini quibus transitus fieri nequit, penitent. ff. de ususfructu. At nudus nequit commode transire. Quare nec scripta à se elaborata portare secum potest, nisi essent inutilia prima religione, vel nisi credetur non forte ingratis superiori delationem: reliqua vero minime, nisi reliquo originalibus, vel eorum copiis, quibus efficeretur delationem non esse monasterio noxiom. Sic tradunt Naturae, lib. 3. conf. in secunda edit. iii. de regulari. conf. 55. numero 9. & 10. Manuel. q. regular, tomus secundus 9. 79. art. 2. in fine.

14 Secundo deducitur, quid dicendum sit de peculio. gencello sibi religioso, non ex bonis monasterii, sed à cunctis, vel extraneis, sed tempore professionis reservato:

de quo sic distinguere. Si peculium illud sit absolute conservatum, manebit omnino apud prius monasterium, quia est omnino in dominio monasterii, solo ullo per superiori revocabili concessio illi religioso: quare eo translato, remanebit apud prius, tamquam perfide illi acquisitionis. Si autem concessum sit ea lege, ne monasterium possit in id intromittere, ita ut se intromittens illud perdat, casu quo gravamen hoc potest apponi, de qua re digimus in hoc libro supra, manebant omnino in eo monasterio fructus ex eo peculio usque ad transitum percepti: quia eos tamquam filii acquisitos potest monasterium non obstante ea condicione vendicare, ut diximus supra. At in posterum acquirendi transiret cum eo monachò, qui in eo ius non habet monasterium.

15 Tertio deducitur, si quis institutus cum conditione, ut sine liberis decedens reficiat tertio, & profectus potest in monasterio, quo casu excluditur subiectus, ut diximus excludendum, ea bona remansura perpetuo in eo monasterio, etiam illi profetus postea legitimè exeat. & moratori extra monasterium: quia à tempore professionis validè fuit jus acquisitum monasterium. Sit Bald. c. in praesentia num. 15. de probat. Iacob. l. ceterum fundus. S. servos, in fine s. s. certum peccat. Atque idem dicendum est ob eam samdem rationem de bosis ad prius monasterium pertinentibus, dum religiosus huius vivit, eo quod de illis tellitus sit, aliquum heredem, aut, legatarium institutus, vel qui in cunctis est ante ingressum cum conditione ab ipso liberis decedens reficiat tertio, etiже causa, in quo non excluditur ea professione subiectus, vel gravatus est post mortem resiliendo alicui, manuaria apud prius illud monasterium, quia non dicitur id monasterium tantum usufruuntur, sed verae horum bonorum dominus, dum religiosus ille superbes est, ut supra probavimus. Utrum vero transeat ad posterius monasterium usufruuntur, qua ratione hujus monachii gradus prius monasterium, an potius extinguitur, ave posteriori sit capax, tunc incapax succedendi; & quid de bonis majoratu, dixi supra.

16 At argumenta prima sententia proposita numero quarto respondunt. Ad primum dico cum Covar. cap. 1. numero 20. de testamento. Spem succedendi non esse vera acquisitum ante parentum mortem, ita ut illa hereditas inter bona manuaria computetur. Quod faris clarè indicat Glob. c. dep. cap. uic. verb. refutat, dicens eam succedendi spem priori monasterio qualitatem deficere, ex eo quod persona monachii ab illo recedat ante veram acquisitionem. Ad secundum, & tertium confitit ex prima, & tercia ratione adductis numero 3. pro nostra sententia. Ad argumentum secundum sententia adducta, numero 7. respondit, eos texitos non loqui de religioso, & fit transferunt ad aliam religionem, ut fit veras illius religiosus, sed ut in criminis penam illi denunciata gratia agendas penitentias; & de quo cunctis dicens.

17 Secunda difficultas. Quando transiret est licitus de monasterio capi ad capaz, & in priori deta illi hereditatis, & profetus ei in alia religione, utri ex his religiosis hereditatis acquiratur. Punctus hujus difficultatis est tendit, an quadam hereditatis acquisitionem spectandum sit tempus, quo deferunt, aut potius tempus, quo adit? Quid in re quidam existimat tempus additionis spectandum esse, atque id hereditatem hanc spectare ad posterius monasterium. Ducuntur primo ex l. s. alienum s. de hered. infirm. s. in extraneis, subiug. de hered. qual. & diff. ibi; nec ius heredis ex maxime tempore incipientem est, quo acquisiti hereditatis. Secundo ex l. 2. ff. de duis suis heredes, s. i. servos ff. de bonorum posses. secund. tabul. ubi decidunt, si servus Sempronius institutus heres, nec ius a domino adire, alienatus in Septimum, jubatur ab hoc adire; huius posteriori acquirendam hereditatem. Atque idem recidetur l. s. servos ejus, qui s. ff. de acquirent. hered. Tertio, quia ius adiunctorum monasterio competens est ratione personae autem, ingressi C. de sacris. Eccl. Ergo translatam personam debet hoc ius transferri. Nec obstat illa dicas postea monasterium nolente monacho, aut eo mortuo, adire; quippe id verum est monachus existente in eo monasterio, vel mortuo in eo, fecus, si ad aliud translatus sit: atque sibi imputare debet Abbas, quod tempore habili non adierit. Nec etiam proderit prior monasterio privilegium restituendis prætendere, quod tempore habili non adierit hereditatem, quia cum certet adversus aliud monasterium aquilatam privilegia gaudens, in eis cuncta privilegia confunduntur, ut optimè ait Barolam. Socinus l. 1. S. s. servos ff. de acquirent, posses. Tandem, quia tempus adit hereditatis inspicitur quo ad ejus acquisitionem l. s. alienus ff. de leg. 2. l. Antistius s. s. servos ff. de acquirent. hered. & s. quo ad alienum quoque servos infirmi, de hered. infirm. Et ideo hanc partem sustinet Bartol. l. 2. ff. s. servos, in fin. juncta princip. ff. de bonorum posses. secund. tabul. Federic. conf. 20. in fin. Baldus l. s. quis n. 25. S. servos, in fin. de acquirent. hered. & i. Angel. numero 1. Joan. de Lignano quem referat sequitur. Imola. Clement. didum, in fin. de sepolc. Redon, de pol. Eccl. questione ostensa in princip. numero oitantes Gail. in deci. Camere Imperial. lib. 1. deci. 26. numero 260. Nicolaus de Ubaldis de success. ab incep. ubi de successione regularium 2. part.

2. part. num. ult. Atque ejusdem sententia sunt, quos referemus infra, dicentes fratrem Minorum institutum heredem, & sic incapacem tempore delate hereditatis, succedere posse, si tempore additionis sit effectus capax eidem enim principio innaturus, quod capacitas tempore aditae hereditatis inspicienda sit. Et hanc quidem sententia amplectenda est, si sequitur opinione communem juris Cœlesti Doctorum, dicentem non esse integrum monasterio adire hereditates abique monachi facta, quam retinimus supra, ut optime advertunt Alesand. & i. Arsenio, numero 2. Immo. 1. i. s. s. servis filii numero 2. Par. 26. num. 9. & 10. volum. 1. Iudeo. Romanus 1. s. servis ejus, qui num. 8. ff. de acquir. hered.

18 Ceterum sufficere nostram sententiam, quam amplius sumus supra, dicendum est, eam hereditates pertinere ad prius monasterium, in quo est religio tempore. Atque ideo priori monasterio integrum erit adire, exclusum penitus posteriori, at optime advertunt Bereng. Arelius, Imola, Romanus Alessand. & Par. numero precedens allegati. Ratio autem est, quod eo ipso, quod monachos hereditates delatae est, non est ipsi acquisita, nec ius adiunctorum adductus num. 18. nec obtinatur contraria, quia illi latiscimus num. 19. Item probatur, quia eti. monachus incapax succedendi in feudum hat ex diplomate Pontificis capax, succedit utique ut tradunt Bald. conf. 275. num. 1. lib. 2. Curtius junior de feud. 2. p. 1. p. principali q. ro. ver. 6. limitatur num. 28. Aphil. de feud. 112. s. de feud. definiunt. content. in c. quod clericis. num. 3. Duinas regal. 103. num. 5. At hoc intelligitur si re integra ex capacitas summa. illi religiosus circa missum, & 37. Leonard. lib. 2. de iust. cap. 4. dicit. 11. num. 38. Atque enihi sententia sum. 5. Et ideo DD. omnes allegati num. 18. prius nulla sententia, sufficiente ibi tempore delata hereditatis erat, sed utrumque acquisitum est, quod iam ius erat quodlibet. ergo ob sequentem translationem in aliud monasterium, non debet prius iure fibi perfecte acquisito spoliari. Et ideo hanc partem sufficiunt Abbas cap. in presencia num. 77. de probat. Bereng. ibi n. 560. & c. Raynulfus, nam, transformatio de testam. Curtius junior conf. 48. in fin. Covar. cap. 1. num. 21. in fin. Molina lib. 1. de prim. cap. 13. num. 36. & 37. Leonard. lib. 2. de iust. cap. 4. dicit. 11. num. 38. Atque enihi sententia sum. 5. Et ideo DD. omnes allegati num. 18. prius nulla sententia, sufficiente ibi tempore delata hereditatis inspiciendo, sunt etiam hujus sententia, argu in propriis terminis illam traditum Bald. l. s. alienum s. in extronis, ad fin. ff. de hered. infirm. & i. Imola fin. Faber s. in extronis ad fin. ff. de hered. infirm. & i. Bereng. lib. 1. p. 1. Et ideo responsum inter confilia Federici 101. 27. in quidam quibundam responsum relatis ad verbum inter euudem Federici confilia, conf. 26. numer. 3. & 4. Bereng. lib. 1. nec aliquantulum dubitamus, cap. in praesentia num. 550. de probation. Gaudentius hereditatis cap. Raynulfus vero in causa testamenti relinquens c. 1. num. 125. de testament. Ang. summa. verb. relata numero trigesimo quarto in fin. Raynulfus verb. religio 4. n. 13. Sylvestris verb. religio 2. q. 10. Taberna verb. religio. q. 28. num. 29. Portus conf. 23. num. 28. usque in fin. & maximè n. 39. & 40. Tiraquel. de retract. legnat. 1. glo. 9. n. 105. Bertrandus s. & Mayer, quos referit, & sequitur Bald. de nimirum. quod. quod. quod. quod. quod. Molina lib. 3. de prim. c. 2. num. 17. Mores de maioratis, in priori ed. 1. p. quiesc. 2. num. 23. Alvarad. de coni. mente testar. lib. 2. cap. 3. in prim. num. 11. Anafastis Germanorum de facie. i. monach. lib. 3. c. 1. num. 38. Ludovicus de Casaneta conf. 26. num. 12. & discepti sequenti, vol. 1. Mac. num. 9. regal. 10. num. 2. quiesc. 79. art. 1. ad finem. Atque idem dicendum est, si post delata hereditatem in priori monasterio caput est Episcopus, pertinet enim ad prius monasterium, & non ad Ecclesiastem: quia eadem militat ratio, ut bene tradunt Bald. Molina, Raynulfus, Sylvestris. Alvarad. lib. 1. Ne admittenda est illimitatio quam tradit. Bereng. ibidem n. 551. dicens sententiam hanc intelligentiam, nisi de licentia Abbatis translat religiosus in diversam religionem, quia tunc (inquit) attendi debet tempus aditae hereditatis, & impetrare priori monasterio, quod alienari. At non est inquit, admittenda quia non ideo ius illud adiunctorum habet, sed quodlibet independenter ab ipsius voluntate, & ex mutatione posse: utpote quod non ipsi persone, sed monasterio immediate acquiritur, quamvis ratione persone illius.

20 Tertia difficultas est, quando prius monasterium erat honorum incapax; posterior autem capax, vel est contra, ut si frater Minor licite transeat ad religionem Cœlestianam succedendi capace, aut frater Dominicanus sua religio incapacem: & in utroque eventu institutio est pura, id est, non sub conditione. Et quidem quando bona acquista perfide erant priori monasterio capaci, vel si erat incapax, hereditibus ad instellato, eo quod ante translationem iam adiunctorum hereditatem, non est dubium illa permanenta apud prius monasterium capax; vel, si erat incapax, heredites ab instellato: quod iure sibi perfecte acquisito ob subsequenterem incapacitatem eventum privandi minimè sit.

21 Difficultas autem est, quando nondum adiunctorum hereditatem, sed solum tempore professionis in posteriore erat prædicta difficultas solito pender ex dictis in predicta difficultate nonnulla sunt. Nam DD. qui afferunt tempus aditae hereditatis inspiciendo eli, & ad eum pertinere hereditatem, qui tunc capax est, quamvis alii efficiant antecedata, quo retinimus num. 17. dicunt, quando monachus tempore delata hereditatis erat incapax, & antequam hereditates ab instellato adepant, translati, fit ad monasterium capax, succedere monasterium capax est in hac hereditate. Dicuntur rationibus ibi allatis; & in propriis terminis docent hanc sententiam Federic. conf. 26. num. 2. & 3. Et Jacob. de Pistor. in quadam responso, quod referunt ad verbum eodem conf. 26. num. 18. & 19. & aliis, quos referunt, & sequitur Baldus de maioratis, res in causa testamenti in aliis ultra primum vocatis ultra primos nominatis est in rerum natura, & proprieate pauca tunc sunt capaces: tunc etiam, quia est iura loquuntur de successione ex testamento. At in maioratis successione secundum ordinem successionis ab instellato, nec tempore additionis consideratur habilitas: quod in eis aditio non requiratur, sed in eis instanti, quo ultimas possessori obit, dominum, & possessor abique additione, & apprehensione ipsi sequenti vocatae acquirantur, ut ibi latius probatur. Item, quia institutio in aliis ultra primum vocatis est conditionalis. Et sic in propriis terminis tradit Molina eodem capituli, 2. numero 16. & 17. quamvis contradictione minus bene fulmineat. Mores de maioratis. in 1. edit. part. 2. quiesc. 3. numero 10. in fin. Si tamen maioratus influenter in fratre Minoris, & sic incapaci, non satis est ut cum factum est capace tempore mortis instituentur, quod facilius cedent-

Summa Th. Sanchez. Pars III.

Bb cedent-

tinere ad prius monasterium, quod posteriorius sit incapax, & pro se refert Paulum I. *quicquid filius in fin. de aqua-*
rend. posf. ubi adeo obfere. loquitur, ut scimel, atque
iterum eum legens; nequerim ejus sententiam percepere;
Ceterum hoc non placet; quia cum hic sit omnino à
priori monasterio absolutus, non est cur illi acquirat;
led judicandum est de illo, perinde ac si nullum aliud
monasterium ingressus esset, sed à faculo ad monasterium
incapax migraret. Quare dicendum est, quod diximus
suprà de bonis acquisitis à fratre Minore post professio-
nem.

40. Quarta difficultas est, quando institutio non est pu-
ra, sed conditionalis, & in priori monasterio, aut ante
ingressum in facta sit, ut in posteriori impetrari con-
ditum, utrius monasterii ex illis sint ex bona. *Molina tom.*
1. vers. 13. vers. quando religiosus re-
jecta communis sententia, quam numero sequenti referemus,
*scilicet distinguendis ceteris. Si mortuo testatore relinquent
hereditatem, vel hereditatem sub conditione, religiosus pro-
ficitur in secundo monasterio ante impletam conditionem,*
*perpetrare hereditates, & legatum sic relata ad prius monas-
terium; si vero viro testatore in posteriori proficitur, per-
tinet ad hoc posterius, quia in priori casu per mortem
testatoris ante professionem in posteriori monasterio compa-
rat prius, cuius adhuc est illi religiosus, juxta rem, eti-
obtinentiam ab impleta conditione, tempore. At in poste-
riori, cum testator nondum esset mortuus, legatum, &
hereditates minime erant confirmatae, ac prouide prius mo-
nasterium ius nullum ad rem comparatae dependenter à tali
conditione obtinendam; ac proinde pertinebunt ad posterius
monasterium.*

41. Ceterum absque dubio dicendum est, inspici tem-
pus impletae conditionis, & ideo illi monasterio acquiri ha-
reditatem, & legatum, in quo illi religiosus repertur
professus tempore impletae conditionis. Ratio est, quia in
ultimi voluntatis spes non transfundatur ad heredes; sed ad transmissione, & acquisitionem, atque capacita-
tem acquirendi spectatur tempus impletae conditionis, ut
confar ex 1. si cum hares. &c. quando dicitur leg. cod. & regu-
lare legata 13. ff. de regulari. &c. & praeceptor Doctores statim
allegandos docent *Glossa l. non ea 188. verb. preflos ff. de*
codicis. & demonstr. Fab. S. in extraneis num. 3. ad fin. infra-
hereditate. & tunc hares posse, benevolentia est, regula. Lu-
*cus Titus cum capere poterit, heret. efo. Idem & in le-
gato.*

42. Quinta difficultas est, an quando religiosus trans-
fuerit ad aliam religionem, non ut ibi proficitur, sed
quod delictorum furorum penitentiam agat, bona priori
monasterio acquisita fini posteriori reddenda, & quid de
acquisitis in posteriori? Et quod priorem partem dicen-
dum est, ulmifratrum bonorum priori monasterio acqui-
torum reddendum posteriori, dum in illo religiosus per-
maneat, ne monasterio posteriore, cui non derivet, sed
in illo inclusus est, onus suum sit. At proprietas in priori
monasterio remanebit, cum qua confunditabatur ususfructus
mortuo, aut restituто illo religioso. Constat ex cap. dela-
plos 16. questione 6. & cap. si quis rapuerit 16. questione 6.
aut quia tradunt *Glossa l. non ea 188. verb. preflos ff. de*
codicis. & demonstr. Fab. S. in extraneis num. 3. ad fin. infra-
hereditate. & tunc hares posse, benevolentia est, regula. Lu-
*cus Titus cum capere poterit, heret. efo. Idem & in le-
gato.*

43. Quinta difficultas est, an quando religiosus trans-
fuerit ad aliam religionem, non ut ibi proficitur, sed
quod delictorum furorum penitentiam agat, bona priori
monasterio acquisita fini posteriori reddenda, & quid de
acquisitis in posteriori? Et quod priorem partem dicen-
dum est, ulmifratrum bonorum priori monasterio acqui-
torum reddendum posteriori, dum in illo religiosus per-
maneat, ne monasterio posteriore, cui non derivet, sed
in illo inclusus est, onus suum sit. At proprietas in priori
monasterio remanebit, cum qua confunditabatur ususfructus
mortuo, aut restituто illo religioso. Constat ex cap. dela-
plos 16. questione 6. & cap. si quis rapuerit 16. questione 6.
aut quia tradunt *Glossa l. non ea 188. verb. preflos ff. de*
codicis. & demonstr. Fab. S. in extraneis num. 3. ad fin. infra-
hereditate. & tunc hares posse, benevolentia est, regula. Lu-
cus Titus cum capere poterit, heret. efo. Idem & in le-
gato.

44. Secundo intelligendum est, non de integro corum
bonorum ulmifratrum, sed de ea quantitate, que ad victimum,
& vestitum, reliquaque illius religiosi alimenta necessaria
fuit; quod id tantum probet ratio allata. Atque ita ex-
plicas *Archidiaconus cap. de lapsi 16. questione 6. numero 1. &*
3. & ibi Bellamera numero 2. Turecrem. numero unic. vers. fin-
alem. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num. 5. volum. 1. Be-
nedictus Egidius l. Tertia si non superit 100. parte 1. num. 500.
ff. de condit. & demonstr. Tapia authentic. ingredi. verb. sua c.
6. num. 16. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num. 5. volum. 1. Be-
nedictus Egidius l. Tertia si non superit 100. parte 1. num. 500.
ff. de condit. & demonstr. Tapia authentic. ingredi. verb. sua c.
6. num. 16. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num. 5. volum. 1. Be-
nedictus Egidius l. Tertia si non superit 100. parte 1. num. 500.
ff. de condit. & demonstr. Tapia authentic. ingredi. verb. sua c.
6. num. 16. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num. 5. volum. 1. Be-
nedictus Egidius l. Tertia si non superit 100. parte 1. num. 500.
ff. de condit. & demonstr. Tapia authentic. ingredi. verb. sua c.
6. num. 16. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num. 5. volum. 1. Be-
nedictus Egidius l. Tertia si non superit 100. parte 1. num. 500.
ff. de condit. & demonstr. Tapia authentic. ingredi. verb. sua c.
6. num. 16. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num. 5. volum. 1. Be-
nedictus Egidius l. Tertia si non superit 100. parte 1. num. 500.
ff. de condit. & demonstr. Tapia authentic. ingredi. verb. sua c.
6. num. 16. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num. 5. volum. 1. Be-
nedictus Egidius l. Tertia si non superit 100. parte 1. num. 500.
ff. de condit. & demonstr. Tapia authentic. ingredi. verb. sua c.
6. num. 16. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num. 5. volum. 1. Be-
nedictus Egidius l. Tertia si non superit 100. parte 1. num. 500.
ff. de condit. & demonstr. Tapia authentic. ingredi. verb. sua c.
6. num. 16. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num. 5. volum. 1. Be-
nedictus Egidius l. Tertia si non superit 100. parte 1. num. 500.
ff. de condit. & demonstr. Tapia authentic. ingredi. verb. sua c.
6. num. 16. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num. 5. volum. 1. Be-
nedictus Egidius l. Tertia si non superit 100. parte 1. num. 500.
ff. de condit. & demonstr. Tapia authentic. ingredi. verb. sua c.
6. num. 16. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num. 5. volum. 1. Be-
nedictus Egidius l. Tertia si non superit 100. parte 1. num. 500.
ff. de condit. & demonstr. Tapia authentic. ingredi. verb. sua c.
6. num. 16. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num. 5. volum. 1. Be-
nedictus Egidius l. Tertia si non superit 100. parte 1. num. 500.
ff. de condit. & demonstr. Tapia authentic. ingredi. verb. sua c.
6. num. 16. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num. 5. volum. 1. Be-
nedictus Egidius l. Tertia si non superit 100. parte 1. num. 500.
ff. de condit. & demonstr. Tapia authentic. ingredi. verb. sua c.
6. num. 16. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num. 5. volum. 1. Be-
nedictus Egidius l. Tertia si non superit 100. parte 1. num. 500.
ff. de condit. & demonstr. Tapia authentic. ingredi. verb. sua c.
6. num. 16. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num. 5. volum. 1. Be-
nedictus Egidius l. Tertia si non superit 100. parte 1. num. 500.
ff. de condit. & demonstr. Tapia authentic. ingredi. verb. sua c.
6. num. 16. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num. 5. volum. 1. Be-
nedictus Egidius l. Tertia si non superit 100. parte 1. num. 500.
ff. de condit. & demonstr. Tapia authentic. ingredi. verb. sua c.
6. num. 16. & dupli sequenti Azor. tom. 5. infinitio ma-
ritalium lib. 12. cap. 15. ad fin. Manuel 2. tom. sum. artic. 31.
num. 69. Ludovicus de Canarie alios referens consilio 26. num. 16.
vol. 1. Ergo ad id monasterium pertinebunt hereditates,
*& legatum, in quo repertus religiosus tempore impletae
conditionis. Atque ita docent *Archidiaconus cap. unic. in fin.*
12. quist. 1. & ibi Bellamera in fin. Cardinalis Clemens, fina-
li num. 16. & de elect. & ibi Imola numero 9. quist. 7.
Bousiacus num. 18. & 39. quist. 7. Romanus 1. si forus ipsi,
*qui num. 6. ff. de acquirendi hereditate. *Felius cap. in pri-*
ori monasterio, & sequitur Covarr. cap. 1. De regis-
*ta. num. 20. de regim. Natura consil. 180. num***********************************

et testandi, aut aliter disponendi, &c re ipsa juxta cam
dilipuerit. Atque item dicendum, se bene ad procede-
re, etiam talis religiosus esset ex Minorum ordine; quia
bona, quae hi vel donatione vel propria industria acqui-
sitione pertinent ad monasterium quoad usum, ut diximus.
Similiter bene at ibi Molina hereditatem delataam mona-
cho obveniente tempore monasterio, nisi in ipsa facultate
construxisse exprimatur.

oppositum exprimitur.
61. Hac autem intelligenda sunt, nisi regulares illi ex-
tra monasteria viventes sint ex privilegio Pontificis ex-
clusi omino a Pratorum obedientia; punc enim acquisi-
tent Pontificis, cuius loitus obedientia subiungit. Idque ve-
rum est live acquirant ex aliqua pentione libi a Pontifice
concessa, sive ex eleemosyni, live sua industria, live suc-
cessione hereditaria. Sic *Azor. tom. i. infra moral. l. 12. c. 2.*
op. 7. & alioquin, quos tacito nomine retinet *Leonardus lib. 2.*
de suffici. t. 41. dub. 11. n. 89. quorum tententiam at eis
fatis rationi conformem, nisi confutetur alter habeat
In illo hodie indistincte succedit in huiusmodi bona post
obitum illius religiosi Camera Apostolica, sive ex testamen-
to, sive ab interclao, sive occasione benefici, aut alia qua-
cumque via acquisiciori, nisi habuerit facultatem testandi,
& de illis sit relatus; ut statuit *Gregorius XIII.* in quo-
dam motu proprio, incipiente? *Officii nostri.* Sed clare lo-
quitur, quando extra monasterium decadit, quia loquitur
de successione post mortem; & ita explicat *Azor. tom. 2.*
ibid. mor. lib. 8. c. 2. au. 12.

S U M M A R I U M

Acquisita à religioso facta Episcopo, ad quem pertincent, numero 62.
Quid si successione donatione, aut propria industria sint acquisita? num. 63.
Quid si religiosus ille factus Episcopus sit frater Minor? numero 64.
A quo tempore, nempe an a tempore electionis, confirmationis, et uerificationis incipit Ecclesia acquirere? Referunt duplex sententia, num. 65. & 66.
Explicatur sententia Anterioris, num. 67.
Qui acquiras religiosus creatus Episcopus titularis, num. 68.
Qui religiosus accepimus Ecclesiam in commendam, num. 69.
Qui acquiras religiosus creatus Cardinalem, num. 70.
Qui acquirat religiosus ad beneficia alia inferiora prædictus? Referuntur varia sententia a num. 71. usque ad 75.
Explicatur sententia Successori, num. 76.
Quid si illi religiosus plura habeat beneficiia? num. 77.
Qui acquiras religiosus habens permanentem ecclesiasticam, num. 78.
Qui acquiras religiosus factus Prior alterius monasterii? Referuntur duplex sententia, num. 79. & 80.
Explicatur sententia Anterioris, num. 81.

62 **Q**uartio posterior. Ad quem pertinet bona acquisitionis, & a religioso licite creato Episcopo, vel Cardinali, aut translato ad aliud beneficium, aut habente pensionem, aut translato ad diversi ordinis monasteriorum superioris illius sit? Hacenus in questione superiore tradivimus de acquisitione tempore ante promotionem ad Episcopatum, aut ad beneficium, & quando translatio ad alium ordinem perpetua fuit: nunc autem disputationum est de acquisitione post Episcopatum, beneficium, aut pensionem adeptam, cum translationem temporaniam ad aliun ordinem, ad munus superioris in illo obeyendum; qui fatus confusè à Doctoribus tractantur, & idea quae potuerint claritate, & distinzione figurillatione de his agamus. Prima ergo difficultas est, quando religiosus ad Episcopatum promovetur. Constat apud omnes autores allegandos acquisitione ab eo post Episcopatum adeptum ab ipso administranda esse, dum superetes fuerit, & eo defunctio non ad monasterium, sed ad Ecclesiam, cuius est Episcopatus, es pertinere. Sic enim diffinitione e. unic. q. quis. i. quem textum prater omnes autores in hac disputatione allegandos, ita intelligunt Glosa ibi verb. legitimus, ab omnibus recepta, & D. Thomas. 2. 2. qn. 183. art. 8. ad 3. Speculatorum statu de statu monach. 6. unic. n. 29. qz. 23. Ad hoc & fca. num. 3. de regularibus, Sotus lib. 10. de iustitia quasi ultima art. ultim. ad 2.

63 Quid verum habet, eti jure hereditario ea bona post Episcopatum acquisita sunt. Quod satis apertis verbis indicat textus d. cap. unic. atque docent Melina remo. de Justitia disputatione 140. in fine. Leoninus libro 2. de justitia cap. 41. dubio 11. numer. 92. Manuel qq. regul. tom. 2. quæst. 58. artic. 7. Atque idem dicendum est de acquisitionis donatione, ut bene tradunt Leoninus ibidem. Et Azor. tomo 1. institut. moral. lib. 12. cap. 10. quæst. 6. & idem dicendum est de acquisitionis propria industria aut labore; ut bene docent Covarr. cap. 1. nam. 10. de risuam. Azor. en quæst. 6. Manuel en quæst. 17. artic. 6. Quod etiam docent DDL. ad legendi num. 71. & 73. cum priores id dicant de acquisitionis undecimque à quolibet religioso promoto ad quodvis beneficium: posteriores autem id dicant indissimile de acquisitionis a religioso, cui aliquius Ecclesiæ regimini communissem est. Quamvis minus bene Doctores num. 75. allegandi dicunt. Ioh. arcuatis ex. ac Ecclesiæ vel synec. in iudicio.

sed ex culpa sufficiente, five id jure communis, five con-
fuetudine; five privilegio contingat. Ibi docent *Nasav.*
comm. 2. n. 6. de regul. *Fapis authenti*, *ingresso verbis sive c. 6. n.*
8. C. de falso iuramento Ecclesiæ. *Manuel gg. regul. t. 1. n. 34. cap. 7.*
ad quendam *Nasav.* ibi, & *Lemondius l. 2. de justitia cap. 41.*
deb. 13. n. 29. idem dicendum de quoquem beneficio regu-
lari monachis. & subinde ad superioris nutum amobili-

guari monachis, exinde ad ipsorum locis, quae non
nam antequam agnoscatur, & revocetur ad claustrum,
acquirit Ecclesia. Et subito Natur. ut num. 6. & usm. 10.
hoc procedere non solam in qualitate ex fructibus beneficii
sed etiam in qualitate aliunde, sive ex contracta, sive ex
ultima voluntate, sive quoniam docimur. Et huius intentio
confonat. 1207. tom. 1. infraib. voral. 12. cap. 10. ques. 6.
ubi aut religiosum promotum ad quicunque beneficium,
sive simplex, sive curarum, acquirere Ecclesia, qualiter
cumque acquirat; & qnsq. 7. id extendit, etiam si mat-
ernum subiectum ordinis. Confluit etiam Emmanuel. 59
summ. 202. religio nomen. 64. ubi indistincte sit, religio
beneficiarii acquirere sive Ecclesia, & non mona-

77. Tandem, si religiosus hic plura habeat beneficia,
acquiret cuilibet illorum Ecclesia acquisita ex illorum fruc-
tibus secundum fructuum quantitatem, quos ex quoilibet
beneficio percipit; an expleso videtur sentire Bart. l. sed
& si quis. 9. interdum. t. de usfr. & conferunt. l. con-
muni. & l. proinde. fd. de ipsilateral. forv. quatenus decidunt, fer-
vum pluribus communem acquirere omnibus pro iis partibus,
pro quibus sunt eius domini. Argue idem, videtur di-
cendum de his, quae religiosus ille suis operis, ac industris
comparat, atque aliunde acquirit, quando ex acquirit Ec-
clesia quia co plus videtur esse minister, & ultructarius
Ecclesie, quam alterius, quo maius stipendum ex

⁷² Sed idemmet Nav. comm. 4. n. 69. deregul. &c. Leonard.

78 Tertia difficultas est, cui acquiratur religiosus habens phenomenum aliquam ecclesiasticam ex Pontificis induito: non enim est fermo de habente peculum ex superioris licencia, si illo quicquam acquirat, quia de loco diximus supra; sed de religioso habente phenomenum aliquam ecclesiasticam ex Pontificis induito, *Emmanuel Sá Jamm, port. 75, ligto, num. 27*, ac hunc acquirere phenomenum monasterio. Sed dicendum est cum *Naz, comment. 4, num. 68*, de regulari religioso integrum esse, dum superiores ell., can penitentiam, & occusione eius acquisita administrant ob rationes, quas ex ipso atullimus supra, ad probandum idem de peculio concepto religiosis, & eis occasione queatis. Et collande undata nerinebunt omnino ad monasterium. & eorum

73. Alii absolute docent, religiosum translatum ad beneficium acquirere Ecclesias, & non monasterio. Sié Abbas loquens de promoto ad Ecclesiam c. fin. n. 3. dicit regalar. & idemneat loquens de promoto ad dignitatem, & superioris mutu amabiliori c. in presenta, num. 67. de probat. & Cardin. loquens de beneficio curato r. quod ante, num. unius, oppos. 4. de cleric. coniug. & Novari. l. 3. consil. in 1. editione, tit. de reg. conf. 70. n. 6. in 2. tit. de sacer. monachor. conf. 13. n. 6. ubi ait: sicut religiosus, cui Pontificis manuale beneficium, & ad nutrum amabile contulit, non querit monasterio, sed Ecclesia; ita majori ratione idem dicendum de eo, cuius fuis Abbas contulit beneficium; & concludit. n. 7. religiosum beneficium acquisita fin. & propositum. & translatum ad hanc quæta pertinetem omnino ab monasterio, ex mortuo residua ex ea pensione, & occasione eius acquitata erunt quoque monasteria, qui ratione illis nos existimantur a Prelatis obedientia, & solam, dum vivit, administrationem habet. Nec hinc tententia adquirere quod tradidit Azor. tom. i. iustitia. moral. lib. 12. c. 10. quæst. init. ubi docet, omnia live ex pensione, live aliunde acquita, ab hoc religioso, acquiri Pontifici, quia loquitur, quando vivit extra monasterium exemptus omnino a Prelatis obedientia, ac immediate Pontifici subiectus: quod etiam nos n. 64. approbavimus.

74. Ultima difficultas est, cui acquirat religiosus promous ad Prioratum monasterii alterius ordinis. Quia in materia confitit. & horum locupletar. Ayudios. Quod

beneficiari acquirere sua Ecclesie, & translatum ad aliud beneficium acquirere alteri Ecclesie. Et idemmet
Nav. lib. 3. conf. in 1. editione, lib. de donis, conf. 6. m. 1. in 2. k.
2. de prefatis, conf. 2. n. 1. & Manuel qq. regul. t. 2. quast.
47. art. 7. dicunt indistincte acquista religioso beneficia
rio acquiri Ecclesie: & concludant, haec bona acquisita post be
neficium adeptum, pertinere iure ad succedentem in id
beneficium.

re fatis confusus, & varie loquuntur Auctores. Quidam
centent, religiosum hunc creatum Abbatem in alieno mo
nasterio, quamvis revocabiliter ad nullum Abbatis, vel al
torum superioris, acquirere Priorat. Sic traditum
quem refert, & leguntur *Abbas c. in presentia*, num 67
de probat, & ibi Mart. num. 80. Modicem, in suis questionibus
juricis, quast. 77. in vñ. Joannes Andreas addit. ad Specul. rubri
de statu monach. ver. filios, Alcias conf. 1. num. 24. 4.
Iacob lib. 1. cap. 1. videlicet in dub. s. 2. Quam
leguntur lib. 1. cap. 1. videlicet in dub. s. 2. Quam

beneficium.
74. Alii, et si fateantur religiosum proiectum ad Episcopatum, aut Cardinalatum acquirere Ecclesiaz; ad it negant de religioso proecto ad canoniciatum, & sic ad simplex beneficium, dicuntque hunc acquirere monasterio. Sic *Riminius* junior consilio 341. a. n. 41. & consilio 342. a. num. 28. vol. 3. latius id probans.

Leonard, lib. 2d. de iustit. c. 41. dub. 1. num. 92. Quam intentiam refert. *Dicitus d. c. in presentia, in nova edit.* 280. & tandem dicit aliter sentire *Bartholom. l. b. servus communis, f. de stipular. seu. Eadem sententiam lequitur Anton.* d. c. in presentia, num. 65. cum hac limitatione, si Prioratus administrationem habeat separata amonstratio; nam si non sit separata, dicit enim acquirere monasterio.

75 Alius loquentes de religioso, cui communis est aliquip Ecclesie regimen, dicunt acquisita ex re illis Ecclesie vel operis suis, eum acquirere illi Ecclesiae: at acquisita aliunde, ut donatione, successione, acquirere illo mannero. Sic Bartol., leg. 1. q. si frumentarii, n. 4. ff. de stip. foro. Baldus c. in prescripta, n. 16. de probat. Angelus insitist. de signatis. foror. S. final. num. 1. Romanus, II. q. s. frumentis, quin. 10. ff. de acquir. hered.

76 Sed in tanto opinione varietate, quando ex rece-
strio.

78 Alii sic distinguunt: si Prioratus est de mensa prioris monasterii, acquirit priori monasterio; si vero separatus, ita ut hic Prior obedientia prioris monasterii libereatur, acquirit Prioratum: si vera non liberatur, & acquirit de rebus Ecclesie, acquirit illi. Item si sunt illi relictis intuitu aliquicun si vero aliunde, etiam acquirit Prioratum: Sic Paris. c. in prescripta, num. 18. de probat.

79 Sed questionem hanc optime decidunt Berolin. d. c.

in presentia, num. 549. & ipsum sequitur *Rimini*, junior. cons. 342. num. 39. & 40. volum. 3. ubi sic distinguunt. Si ergo distinguitur ab *Priori* alterius monasterii, relinquitur obediencia eius. Prioriter mentitur, ut acquiratur clinquatio.

ita, quia cum nullum tunc habeat communioneum cum monasterio, nil ei acquirit. Si vero manet subditus monasterio, acquirit Ecclesia ex Ecclesie rebus, vel operis suis; aliounde vera quiesita acquirit monasterio, quia Ecclesia videbat eum usfruendum. Sic tradunt Bartolos, L. & seruus communis, alias, si transmutatur servus 27. num. 6. ff. de stipulis, servus, & I. sed ex se quisque ipsius, & interdum, ff. de usfru. Et Bartol. Ibi in addit. Anchazarus, c. cina simil et 2. in fine, de privil. & aliis, quos refer Tropio authenticus, ingress verb. sua, c. 6. num. 6. C. de facrofagia Ecclesi, & hæc limitat quando manet intra monasterium; nam si extrade- aliquo facto Prioratus mentione, vel acquirat aliquod ex vel propter rationem dicti Prioratus, acquirit Prioratu; fucus si simpliciter aliquid fibi obvenient ex temporali, vel ab infestato, vel aliounde: tunc enim conferetur contemplatio sua perfonza sibi reliquum, & idem acqueret monasterio, in quo prefusus est. Quippe dignitas accidentalis non debet in dubio propriam, & originariam naturam alterare, I. sive ff. de fund. infrastruct. & idem praefatur monasterio, in cuius potestate est monachus, alii monasterio, in quo accidentaliter habet Prioratum.

gat, succedit in ea bona Camera Apostolica, iuxta motum proprium Gregor. XIII. incipientem officio nocti, &c. quando autem manet subiectus Abbatii, & quando non, diximus. Et iuxta hanc distinctionem approbantur sententiam *Gregorii Lopez*, l. 36, verb. proprio titul. 7, pars. 1. ubi loquens de Ecclesia parochiali, sic distinguit: si illa pleno iure pertinet ad religiosos, acquirit religiosi illi praefectus suo monasterio, si vero pertinet ad Episcopum, quod omnia acquirit Ecclesia, quia in priori causa manet subiectus Abbatii; in posteriori autem ab eis obedientia eximitur. si